Knjižnica Slavko Ljubljana

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 233 — CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 5, 1938 — LETO XLI. — VOL. XLI.

Prihodnji korak Nemčije? Katera dežela bo na vrsti, da jo pogoltne fašistovski Hitler?

New York, 4. oktobra. Da je Anglija danes najboljša prijateljica Nemčije, je brez vprašanja. Demokratski angleški zunanji minister Chamberlain je postal zaveznik voditeljev fašizma v Evropi — Mussolinija in Hitlerja.

Da se je Anglija pridružila Hitlerju se Evropa ne čudi dosti, toda da je bilo mogoče pregovoriti Francijo, da sledi Angliji, je nekaj nenavadnega Francozi so s svojim korakom podprli svoje največje nasprotnike.

Iz Berlina se poroča, da ne bo zahtevala od Francije Alzacije in Lorenske, in to je bil vzrok, da je Francija pristala v razkosanje Čehoslovaške.

Toda prav gotovo je, da pride Hitler na dan z zahtevo za izgubljene nemške kolonije. Dočim je mogoče, da v Evropi ne bo ničesar več zahtevala, pa bo silila, da se ji vrnejo odvzete kolonije.

Nemčija je imela pred svetovno vojno 1,250,000 kvadratnih milj kolonij. Po zaključku svetovne vojne so ji zavezniki vse to odvzeli. Splošno se sodi, da bodo biv ši zavezniki ugodili Nemčiji, kar se tiče vprašanja kolonij.

Tako bo Nemčija po dvajsetih letih, odkar je začela z vojno, bogato obdarjena. Dobila bo vse nazaj, in še mnogo več. Njeno prebivalstvo se je pomnožilo za devet milijonov oseb samo v Evropi.

45,000 kvadratnih milj novega ozemlja je pridobila, poteptala je vse mirovne pogodbe in pripravila Francijo in Anglijo k tlom.

Dobro poučeni krogi v Parizu in Londonu so mnenja, da Nemčija tudi besede ne bo držala glede nadaljnih zahtev v Evropi. Splošno se pričakuje, da bo Nemčija udarila po Vzhodnem koridorju, Memelu, Gdanjskem in končno tudi po Alzaciji in Lorenski.

Kongresni preiskovalni odbor je sedaj obrnil pozornost delovanju fašizma v Zed. državah

New York, 4. oktobra. Diesov kongresni preiskovalni odbor, ki preiskuje proti ameriške aktivnosti v Zedinjenih državah, je pravkar zaključil preiskavo proti komunizmu in je začel s preiskavo glede fašizma v Zed. državah.

Kot trdijo strokovnjaki ,ki se razumejo v političnih zadevah, je v Ameriki jako malo fašizma, kot je malo komunizma. Amerikanec nikakor ni dostopen za enake radikalne ideje, kot jih širijo komunisti ali fašisti.

Mnogi resni ljudje dvomijo, da bi Amerika sploh imela kako podlago za ustanovitev komunizma ali fašizma. Mogoče se dobi nekaj tisoč fanatikov ,ki bi postali pristaši te ali one struje, toda Amerika ni dozorela za take ideje.

Fašizem v Ameriki, trdijo izvedenci, bi se ustanovil le, ako bi šle delavske unije predaleč v radikalizmu ali ako bi tujezemci se preveč vtikali v ameriške razmere. Oboje je zaenkrat nemogoče v Ameriki.

želite slike zastonj?

Ako želite na svojih sejah ali sestankih imeti zanimive filmske slike, jih dobite zastonj, ako se obrnete na Mr. Warren Cluth, predstojnika Coca Cola Co., 1430 Crown Ave. Telefonska številka je: Prospect 0333. Te slike kažejo avtomobilski promet v Clevelandu in vam dajejo mnogo koristnih naukov, kako se obvarovati nesreč. Odobrene so po policijskem oddelku mesta Cleveland. Pokličite zgorej navedeno telefonsko številko in pomenite se, kdaj bi radi imeli slike kazane na vaših sejah.

Ogromna razprodaja

Firma Krichman & Perušek, trgovina s pohištvom na 15428 Waterloo Rd. naznanja, da gre iz trgovine in v ta namen namerava razprodati vso ogromno zalogo blaga. Razprodaja se prične jutri ob devetih zjutraj. Kdor kaj potrebuje v pohištvu je vabljen, da si ogleda blago in cene.

$700,000,000 zgube

Od 1. julija pa do 1. oktobra je imela zvezna blagajna nič manj kot $700,000,000 zgube. To pomeni, da so bili stroški za $700,000,000 večji kot dohodki. Vzrok je, ker mora vlada plačevati skoro 3,500,000 delavcem mesečne pristojbine pri WPA delih.

Demokratski banket

W. B. Gongwer, ki je načelnik stare garde demokratov v Clevelandu, naznanja, da bo njegova fakcija priredila v soboto opoldne banket v počast demokratskemu kandidatu za governerja, Charles Sawyerja.

Poroka

V soboto 8. oktobra se poroči ob 9. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida Miss Ann Berkopec, hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Frank Berkopec, 1000 E. 74th St. in Mr. John Muhič, ki je sin Mr. in Mrs. Joseph Gregorich, 1148 E. 72nd St. Priljubljenemu mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova v skupnem življenju!

Pozdrav

Iz Albano, Italija, nam sporoča gospa Vera Adlešič, soproga ljubljanskega župana dr. Adlešiča, da jo je zaneslo z njeno mamico pod toplo italijansko sonce, kjer izganja "Ameriški prehlad." Vendar pa tudi od tam hite iskrene misli njene nad rojake v Ameriki, katerim vsem skupaj pošilja tople pozdrave. Iskrena hvala!

Ubila očeta

V New Lexingtonu, Ohio, je šerif aretiral 18 let staro Virginijo Annon, ker je ubila lastnega očeta, dočim se je slednji prepiral s svojo ženo. Dekle je povedalo šerifu, da ni mogla več prenašati prepirov med možem in ženo, oziroma med materjo in očetom. Pograbila je puško in očeta zahrbtno ustrelila.

Senator Bulkley

Senator Robert J. Bulkley je imel včeraj daljši govor s predsednikom Rooseveltom. Z njim je bila tudi njegova ljubezniva hčerka Miss Kay Bulkley, ki je preteklo nedeljo spremljala Roosevelta v cerkev, kjer se je predsednik zahvalil Bogu, ki je ohranil mir v Evropi.

Samomori v Sudetih

London, 4. oktobra. London Chronicle poroča, da se naznanja iz Prage, da je šlo stotine družin v sudetskem delu Čehoslovaške prostovoljno v smrti, ker ne morejo prenesti sramote, ko jim vlada Hitler in deloma iz strahu, da bodo vržene v ječo in mučene od fašistovskih biričev. Nadaljni tisoči bežijo iz sudetskih okrajev proti notranjosti Češke, da se izognejo nemškemu terorju. Dva jako poznana češka zdravnika v Sudetih, sta zastrupila najprvo svoji družini, nakar sta sama zavžila strup. Kjerkoli so se doselej pojavili Nemci, vladajo z železno roko.

Roosevelt popularen

Washington, 4. oktobra. Odkar je naredil predsednik Roosevelt svoj apel na razne evropske države, da mirujejo in da nikar ne začnejo z vojno, se je popularnost predsednika Roosevelta jako dvignila. Računa se, da nekako 67 odstotkov prebivalstva Zed. držav odobrava nastop Roosevelta v prid miru. Republikanci so radi taktične poteze predsednika Roosevelta zopet zgubili precej glasov in so nekako obupani. Pričakuje se, da bo prihodnji kongres imel isto demokratsko večino, katero poseduje danes.

Za starejše ljudi

Takoj ko se zbere prihodnje zasedanje kongresa bo stavljen predlog, da se ustanovijo gozdna taborišča tudi za starejše ljudi, ki so brez dela. V gozdnih taboriščih se danes nahajajo le mladi fantje stari od 17 do 23 let. Kongresman Mead pa bo zahteval, da se enaka taborišča ustanovijo tudi za starejše ljudi, in sicer oni, ki so stari med 45 in 60 let. Ti možje bi dobivali vso preskrbo v taboriščih, poleg tega pa še $30.00 na mesec.

Novo gledališče

V sosednjem mestu Euclidu bodo začeli graditi novo filmsko gledališče na E. 225th St. in Lake Shore bulevardu. Gledališče bo veljalo $250,000. Predno morejo začeti z gradnjo mora mestna zbornica spremeniti zonsko postavo, ki sedaj ne dovoljuje trgovskih poslopij v dotičnem okolišu.

Hčerka umrla

Staršem Edward in Pauline Pengov je nagloma umrla tri mesece stara hčerka Patricia. Poleg staršev zapušča brata Edwarda. Pogreb se vrši v četrtek popoldne ob 1:30 iz hiše žalosti na 14728 Thames Ave., v cerkev sv. Jeronima in na Calvary pokopališče pod vodstvom August F. Svetek. Staršem naše iskreno sožalje!

Prvorojenka

Pri Mr. in Mrs. Jos. Strumbel, 1251 E. 61st St. se je oglasila teta štorklja in pustila zalo hčerko. Materino dekliško ime je bilo Mohorčič. Dete in mamica se nahajata v Huron Rd. bolnišnici, kjer se dobro počutita. Naše čestitke!

Komu je znano?

Kje stanuje Ivan Novak, ki je svoječasno bival na 2084 W. 45th St., in komu je znano kdaj in kje je umrl Martin Funtek, ameriški veteran. Kdor kaj ve naj blagovoli sporočiti August Kollandru, 6419 St. Clair Ave.

Registrirajte!

Še šest dni je čas, da se registrirate, ako želite voliti pri važnih volitvah v novembru mesecu Vsak se mora registrirati, kdor je postal 21 let star od zadnjih volitev, kdor se je preselil, kdor je postal državljan ali kdor ni volil tekom zadnjih dveh glavnih volitev (Primarne volitve niso vpoštete) Registrirate se lahko v uradu volivnega odbora, ki se nahaja v City Hallu, dočim bodo v četrek, 13 oktobra odprte mnoge volivne koče za registracijo. Volivne koče bodo odprte od 10. ure dopoldne do 2. ure popoldne in od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer. Brez ozira, kje stanujete, se lahko registrirate v sleherni volivni koči, katera vam je pač najbližja. Toda registrirajte gotovo in ne zamudite svoje državljanske dolžnosti.

Za boljšo postrežbo ljudem v državljanstvu

Naše uredništvo se je že eno leto borilo pri vladi v Washingtonu, da se boljše in hitrejše postreže ljudem, ki iščejo ameriško državljansko pravico. Včeraj smo pa dobili pismo od zveznega senatorja Bulkleya, v katerem sporoča, da se bo naši zahtevi ustreglo. Mi smo zahtevali, da se nastavita dva nadaljna eksaminerja v uradu za pridobivanje državljanskih papirjev in tri nadaljne stenografke. Ljudje, ki prosijo za ameriške državljanske papirje, vendar plačujejo precej visoke svote v pristojbinah in zakaj se jim ne bi nekoliko hitreje postreglo. Vprašali smo v uradu naturalizacijskega direktorja Mr. Wernerja radi vzrokov zavlačevanja, pa nam je povedal, da nima dovolj moči na razpolago, da bi hitreje reševal posamezne slučaje, nakar smo šli na delo in izvojevali, za kar smo se zavzeli.

Mrs. Machutas umrla

Iz Loraina, Ohio, se poroča, da je pretekli pondeljek tam umrla Mrs. Mary Machutas, stara 47 let. Stanovala je na 1768 E. 32nd St. V Lorainu je živela 41 let. Bila je ves čas zelo aktivna na društvenem polju in se je zlasti zanimala za uspeh slovenske župnije v Lorainu. Pokojna zapušča žalujočega soproga Johna, sina Leona, hčer Gertrude, tri sestre Mrs. Frank Jančar v Clevelandu, Mrs. Mary Reising v Elyriji, Ohio in Mrs. Ano Jezeršek v stari domovini. Pokojna je bila sestra ranjkega dobro poznanega Franka Justina v Lorainu. Njen pogreb se vrši v četrtek zjutraj iz slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda v Lorainu. Naj bo ranjki ohranjen blag spomin. Preostalim sorodnikom naše globoko sožalje!

Zapletena zadeva

Sudetskim razmeram podobno zadevo imamo te dni tudi v Clevelandu. Ob Cleveland meji vas Cuyahoga Heights. Med Clevelandom in Cuyahoga Heighs je tvorila mejo reka Cuyahoga. Ampak pred 2 letoma je Republic Steel Co. premaknila to mejo za dvesto čevljev proti zapadu s tem, da je izsušila reko ondot in postavila na tako pridobljeni zemlji novo tovarno. In od tedaj je špetir in boj, kdo je deležen davkov, ki jih plačuje kompanija. Vendar do vojske ne bo prišlo in tudi Mussolinija in Hitlerja ne bodo klicali v Monakovo, ker bo ameriška sodnija zadevo poravnala.

Slovenec, ki dobro pozna Hitlerja

Little Falls, Minn., 4. oktobra. V bližini tega mesta lastuje rojak Albert Petrič farmo in pravkar pospravlja svoje pridelke pod streho. Petrič se je nahajal tekom svetovne vojne v avavstrijski armadi in se dobro spominja bivšega korporala Hitlerja, ki je danes nemški diktator. "Hitler ne misli resno glede vojne," se je izjavil včeraj Petrič na vprašanja časnikarskih poročevalcev. Ko so Petriča vprašali, kakšne vrste človek je Hitler, je zmajal z rameni in rekel: "Kaj ne veste, kaj je korporal? Kdo more od korporala kaj pričakovati? Poveljeval je osmim možem. Jaz sem bil narednik v avstrijski armadi in sem imel poveljstvo nad 40 možmi. Dostikrat sem Hitlerju dajal povelja."

Zver v človeku

San Antonio, Texas, 4. oktobra. Oblasti so prišle na sled nadaljnim podrobnostim, ki so se dogajale na "morilski farmi" v bližini tega mesta. Dognalo se je, da je neki Joseph Ball moril svoje žrtve, nakar jih je sesekal in krmil s človeškim mesom — krokodile na svoji farmi. Nihče ne ve koliko žrtev je padlo, ker dosedaj so našli ostanke samo enega človeškega trupla. Umori so se godili že od leta 1932, toda nihče ni vedel, kdo je morilec.

Green je prijel Lewisa za lastne besede

Houston, Texas, 4. oktobra. Wm. Green, predsednik American Federation of Labor, ki se mudi v tem mestu na konvenciji svoje organizacije, je včeraj očital John Lewisu, predsedniku CIO gibanja, da je ustanovil organizacijo, katero je pred 14. leti označil kot predhodnico komunizma v Ameriki. Leta 1924 se je Lewis baje izjavil pred senatnim odsekom, da skušajo komunisti dobiti vodstvo pri American Federation of Labor, da ustvarijo "eno veliko unijo." In danes skuša Lewis izvršiti isto, se je izjavil Wm. Green na konvenciji.

Smrtna kosa

Včeraj okoli poldne je po dolgi bolezni preminula dobro poznana rojakinja Mary Simenc, rojena Slebir, stara 44 let. Doma je bila iz vasi Stolnik, fara Stranje pri Kamniku in je prišla v Ameriko pred 18. leti. Ranjka zapušla tu žalujočega moža Louisa, tri hčere, Frances, Mary in Josephine, dva sinova, Louisa in Jackie. V Sheboyganu, Wis., zapušča brata Franka, v stari domovini pa sestro Agnes in šest bratov Joseph, Florjan, Valentin, Anton, Mihael in John. Bila je članica društva Marije Vnebovzete št. 103 JSKJ in društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb se vrši iz hiše žalosti na 709 E. 155th St. pod vodstvom August F. Svetek. Dan pogreba naznanimo jutri. Bodi ranjki soprogi ohranjen blag spomin. Naše globoko sožalje vsem preostalim.

Ako hočete k skušnji

Do sobote je še čas, da vložite prošnjo za izkušnjo v civil service pri oddelku brezposelne zavarovalnine. Tozadevne listine lahko dobite pri John Rožancu, 471 E. 149th St.

Anglija se zaveda, da jo bo mir veljal enako vsoto kot vojna. Francija je obilno kritizirana

London, 4. oktobra. Anglija praznuje še vedno mir in sicer na stroške čehoslovaške republike. Toda pri vsem tem se Anglija zaveda, bo njen račun za trenutni mir bolj dragocen kot svoboda čehoslovaške republike.

Anglija se dobro zaveda, da Hitler ne bo ostal miren. Hitler bo silil v ospredje in bo zahteval vedno večje žrtve. Anglija se zaveda, da podpis, ki ga je dal gospod bivši korporal Hitler glede miru, ni vreden počenega groša.

Povprečen Anglež zelo dobro ve, da je Anglija silno zgubila, ko je šla s Hitlerjem. Trg v centralni Evropi je zaenkrat zaprt za Anglijo. Nemčija bo sama diktirala, kjer so prej prodajali Angleži.

Anglija kot tudi Francija sta danes na veliko slabšem stališču kot pretekli teden. Izgovarjati se, da sta hoteli preprečiti splošno evropsko vojno, toda ta vojna bo vseeno prišla, ko bo Hitler dovolj močan.

In da bo sramota za Anglijo prišla do vrhunca, je angleški ministerski predsednik Chamberlain baje sklenil, da gre v Rim in se pokloni Mussoliniju. Nova sramota se pripravlja za Evropo.

Premier Chamberlain se mora zagovarjati v javnosti radi dobrodušnosti napram Nemcem

London, 4. oktobra. Angleški ministerski predsednik Neville Chamberlain je te dni podvržen obilni kritiki tako v javnosti kot od strani zasebnih ljudi. Le malo jih je, ki odobravajo njegov nastop napram Nemčiji.

V torek se je začela v angleškem parlamentu tozadevna debata, ki bo končana v sredo 5. oktobra. Chamberlain se je včeraj zagovarjal pred parlamentom v 55 minut trajajočim govorom.

Med kritiki angleškega ministerskega predsednika, ki je dovolil Nemcem, da so razkosali Čehoslovaško, so bili: Alfred Duff Cooper, prvi lord admiralitete, ki se je odpovedal svojemu uradu radi "izdaje" Chamberlaina.

Clement Atlee, znani angleški delavski vodja je izjavil: "Dogodki zadnjih dni nam jasno pričajo, da sta Anglija in Francija doživeli najstrašnejši diplomatični poraz v zgodovini. Hitler je sijajno zmagal."

Sir Archibald Sinclair, vodja liberalcev v parlamentu, je dejal: "Tujezemska politika sedanje vlade nas je pripeljala do vojne in politika, kot jo vodi sedanja vlada nam ne bo prinesla nikdar miru."

Značilno je, da niti lastni pristaši Chamberlaina v parlamentu niso ploskali, ko je Chamberlain nehal govoriti. Na obrazih vseh je bilo čitati, da je Anglija doživela sramoto, katero je povzročil Chamberlain.

Državljanska šola

V državljansko šolo ,ki se vrši v dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave., se je priglasilo toliko učencev in učenk, da je skoro prostora zmanjkalo. Sedaj je vpisanih vsega skupaj 242 moških in žensk. Očividno je torej, da bo moral pouk se vršiti dvakrat na teden. Zaenkrat bo pouk vsak pondeljek gotovo, a drugi teden bomo videli, koliko se jih bo še vpisalo, in tedaj bo za nekaj tednov pouk najbrž tudi ob četrtkih. Sedaj imate še vedno priliko, da se vpišete.

Umrl tekom operacije

Iz bližnjega mesta Erie, Pa., se poroča, da je tam umrl dr. Frank B. Krimmel, star 52 let. Zdravnik je pravkar vršil težko operacijo ,ko ga je zadela kap. Bil je kmalu potem mrtev. V naglici so bolničarke poklicale drugega zdravnika, ki je dokončal operacijo, ki je bila uspešna.

Računi za plin

Računi za plin so ta mesec večinoma plačljivi do 10. oktobra. Mi sprejemamo v našem uradu vse plinske račune v plačilo. Ako plačate do pondeljka, 10. oktobra, do 4. ure popoldne, ste opravičeni do popusta.

Zadušnica

V četrtek 6. oktobra se bo brala sv. maša zadušnica za pokojno Jero Petrovčič v cerkvi sv. Vida. Sv. maša bo darovana ob 8. uri zjutraj ob priliki tretje obletnice smrti. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Wade Park Ave.

Mestna zbornica v Clevelandu bo te dni enkrat dobila predlog, da se odpravijo ulične kare na Wade Park aveniji in se nadomestijo z busi.

Prometna luč

Odkar je odprt novi bulevard ob jezeru je postala 61. cesta, severno od St. Clair Ave., silno prometna. Avtomobili zavijajo po 61. cesti in največkrat z naglico, ki je vrtoglava in prej ali slej bo prišlo do nesreče. Mi smo že pred več meseci zahtevali, da se postavi na križišču St. Clair Ave. in 61. cesta signalna luč, toda še do danes se ni zgodilo ničesar, dočim so po St. Clair Ave. po najbolj nepotrebnih križiščih postavili enake luči. Ali bo res potrebno, da se najprvo ubije nekaj ljudi, predno bodo v City Hallu dognali, da je naša zahteva upravičena?

Sodnik West umrl

Danes zjutraj je preminul poznani zvezni sodnik v Clevelandu Samuel West, ki je bil tudi Slovencem dobro poznan, saj je stotine njih zadnjih deset let dobilo od njega ameriške državljanske pravice. Star je bil 66 let.

Community fond

Uprava Community fonda v Clevelandu je za letos sklenila, da bo potrebovala v prihodnjem letu $3,450,000, torej enako svoto kot lansko leto. Za Community fond se bo začelo pobirati 14. novembra in zbirka bo gotova do 22. novembra.

Za poplavljence

V Clevelandu je dosedaj Rdeči križ nabral $14,800 za one ljudi v vzhodnih državah, ki so trpeli radi zadnje povodnji. V Clevelandu nameravajo nabrati $25,000.

Grozdje, mošt in sodi

Frank Gabriel, 1383 E. 53rd St. in 1210 E. 60th St. naznanja, da je pričel z stiskanjem grozdja. Pri njem se dobe tudi dobri sodi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 233, Wed., Oct. 5, 1938

Charles Sawyer govori

V državi Ohio bomo letos izvolili governerja za dve leti. Na demokratskem tiketu bomo dobili ime Charles Sawyer, na republikanskem tiketu pa ime John W. Bricker. Volivna kampanja se je že začela na obeh straneh. Večinoma se borba zaenkrat vrši samo potom radia, pa ne bo trajalo dolgo, ko bo prenešena tudi pred državljane direktno, zbrane v dvoranah, da poslušajo obljube in študirajo značaj enega kot drugega kandidata.

Urad governerja je silne važnosti, dasi je kratkotrajen. Governer n. pr. ima oddati kakih 20,000 del ali več, indirektno pa do 50,000 del. Poleg tega je glavar države, vrhovni poveljnik narodne garde, prvi upravitelj državnega premoženja, skratka, od governerja je odvisen napredek ali pa nazadovanje državnega moralnega, kulturnega in finančnega položaja.

Zadnji večer enkrat smo poslušali govor demokratskega kandidata Charles Sawyerja potom radia, ki je med drugim povedal tudi sledeče: "Že dostikrat ste me slišali, da rabim v svojih govorih izraz "dobra vlada." Povem vam, da jaz nisem začetnik tega izraza. "Dobra vlada" nikakor ni nova ideja. Videli smo nekaj "vzorcev" take dobre vladi, kot na primer v Clevelandu, Cincinnatiju in New Yorku.

Cleveland je imel dobro vlado, ko je bil mestni župan Tom L. Johnson, o katerem mi je precej znanega, dasi je že precej let od onega časa, ko se je ranjki poslovil od tega sveta. Poznam vlado župana LaGuardie v New Yorku, ki se z vso silo bori proti korupciji, in prepričan sem, da ima moje rojstno mesto, Cincinnati, Ohio, precej dobro vlado.

"Bil sem še mladič, ko sem zapustil univerzo, kjer sem študiral postave, ko sem naletel na Henry Hunta, mladega prosekutorja v Cincinnatiju, ki je začel z vso silo preganjati graftarje pri mestni vladi v Cincinnatiju. Takoj sem izjavil, da bom podpiral Hunta, kateremu sem se tudi pridružil. Star sem bil šele 21 let, ko so me moji sodržavljani v Cincinnatiju izvolili za mestnega councilmana. Pozneje sem bil ponovno izvoljen. Tekom mojega delovanja kot councilman sem spoznal potrebo, da mora mesto dobiti gotove reforme, ako želi, da napreduje in da politični graftarji ne odnesejo zadnji denar iz mestne blagajne. Naučil sem se pa tudi, da nobena stvar za napredek naroda ne more uspeti, ako nima za seboj progresivnega mišljenja poštenega naroda.

"Dokler se povprečni državljan ne zaveda, da je njegova dolžnost in odgovornost skrbno paziti na svoje javne uradnike, toliko časa bomo imeli graftarsko vlado, ki nas bo gulila do kože in bo vse kritiziranje vlade zaman.

Cincinnati, Ohio, je danes poznano po vsej Ameriki, da ima najboljšo vlado za svoje državljane, ki so izučeni v politični šoli preizkušnje, da le neprestana pazljivost od strani državljanov na svoje uradnike pripomore k uspehu vlade. In enako pošteno vlado mora dobiti tudi država Ohio.

"Vsak javni uradnik se mora v prvi vrsti zavedati, da služi interesom naroda, ne pa svojim osebnim koristim. Brez obzira je, koliko grafta lahko razdeli javni uradnik. Graft gre v roke in žepe samo maloštevilnih, dočim je ostali narod zapuščen. Država Ohio ima 2,500,000 državljanov in volivcev. Od teh jih je mogoče 30,000 profitiralo pod sedanjim sistemom. Kaj pa z ostalimi? Jaz tozadevno ne bom delal nobenih obljub, ker čutim, da bo narod spoznal, da sem skušal biti pravičen in da se vsem ne more ustreči, razven če ne izropamo državne blagajne do zadnjega centa in slečemo obleko iz slehernega državljana.

"Obljubljam pa to, da dokler bom jaz governer, ako bom izvoljen, da se bo vladalo pošteno, da bodo imeli vsi enako pravico, da se bo pravica delila na levo in desno, da bodo narejene postave, ki ne bodo v prid korupcije in grafta posameznikov, pač pa v prid vsega prebivalstva države Ohio. K temu naj mi pomaga Bog!"

Kaj pravite!

Nekateri kažejo na Nemčijo češ, tam ni nobene brezposelnosti. Kako bo brezposelnost, ko je večina dela zmožnih pri vojakih, drugi morajo delati pa za vlado, nekako tako kot v Ameriki WPA, samo da je plača precej manjša, če je sploh kaka plača.

* * *

Reševalni avto je v naglici odpeljal starejšo služkinjo v bolnišnico. Dekle je javkalo, da se ji je vnelo slepo črevo in da je treba takoj operacije. Zdravnik jo je preiskal, pa ni našel znakov vnetega črevesa. Vprašal je torej deklo, kaj je sinoči večerjela. "Malo prežganke," je vzdihovala bolnica. "Nič drugega"? sili v njo zdravnik. "Pa nekaj štrukljev," doda dekle. "Koliko štrukljev"? vprašuje zdravnik. "I precej, ker so bili tako dobri," je končno priznala dekla. Zdaj je zdravnik vedel, da ne bo treba nobene operacije, ker so dekletu samo štruklji delali napotje v želodcu. Tako je menda z marsikaterim slepim črevesom.

BESEDA IZ NARODA

"Kri ni voda"

V nedeljo je Svetovidski oder odprl svojo gledališko sezijo z lepim igrokazom "Kri ni voda," ki bi ji lahko rekli drama, vzeta iz kmetskega življenja. Je to zelo lep igrokaz v petih, bolj kratkih dejanjih, kjer se pokaže na odru naše pristno sovensko kmečko življenje, z vso svojo lepoto, pa tudi tragedijo, kakor smo to doživljali mi sami, doma in tukaj.

Bogat kmet bi rad dobil za sina prvorojenca bogato nevesto, kot je to vedno bilo in menda vedno bo, dokler bodo stali naši trdni grunti. Sin se pa zagleda v revno bajtarsko hčer in se postavi očetu po robu. Raje, kot bi se uklonil očetu in vzel bogato nevesto, se odpravi v Ameriko, da si prisluži denar, se potem vrne domov in bosta z ljubljenim dekletom postavila lasten dom.

Oče potem oženi drugega sina z bogato nevesto, ki je bila namenjena prvemu sinu. Toda zakon ni bil srečen. Nevestin oče ni hotel dati dote, dokler tast ne izroči posestva novoporočencema. Ta se pa ni hotel ukloniti, ker je videl, da sinaha ni bila to, kar bi morala biti. Bila je lišpava in bala se je prijeti za delo. Mož, ki je ni vzel iz ljubezni, ampak samo vsled očetovega pritiska, je začel pijančevati. Oče je videl, da preti posestvu poguba, če bi izročil imetje sinu in sinahi, pa se mu omaje grčavo srce in piše po prvega sina v Ameriko. Zdaj je bil voljan, da prizna revno bajtarsko dekle za svojo sinaho in tako se je vse srečno končalo.

To je vsebina igre ob kratkem.

Premožnega gruntarja Bregarja je izvrstno igral Mike Kolar, naš stari znanec na odru. Mike je kot nalašč za take vloge in zna dobro zastaviti svojo očetovo avtoriteto.

Njegovo ženo Rezo je jako fino igrala Mary Lah. Tudi njo smo že videli na odru v vlogi skrbne matere in je taka vloga prav zanjo.

Njunega sina prvorojenca je igral Daniel Postotnik, ki je bil jako dober v tej vlogi. Dobro je pogodel vlogo poštenega kmečkega fanta, ki obljubuje večno zvestobo svoji izvoljenki. Samo ko je prišel vasovat k svojemu dekletu ob vrtnem plotu s koso na rami, se nam je starim koscem malo čudno zdelo, da bi imeli kosci tako lepo belo srajco. Pa tudi osovnik je nekje pozabil, kar se mu nazadnje že lahko oprosti.

Matijo, drugega Bregarjevega sina je igral Anthony Vidmar. Dober je bil v vlogi Matica, malo nerodnega kmečkega fanta, ki se brez premisleka uda očetovi volji in se poroči z nevesto, ker misi, da mora tako biti. Ko zve, da bo on dobil grunt in bogato nevesto, ga niti toliko ne moti, da bi enkrat samkrat premalo zasadil žlico v skledo žgancev. Torej je bil povsem kos svoji vlogi.

Francko, gruntarjevo hčer, ki je prišla kot nevesta k Bregarju, je igrala Josephine Modic, ki se zna dobro uživeti v vlogo scartanega dekleta, ki se boji dela in bi se najraje vrtela le pred zrcalom. Josephine smo že prej videli v enakih vlogah in so zanjo kot nalašč.

Anko, bajtarjevo hčer, Janezovo izvoljenko je kaj dobro igrala Sophie Lah. Znala se je uživeti v svoj revni stan in dobro je poznala prepad, ki jo loči od bogate gruntarske hiše. Zelo posrečen je bil zlasti prizor, ko sta Janez in Anka jemala slovo, ko je Janez odhajal v Ameriko. Grenke solze so tekle in srce se jima je trgalo, ko je podala revica svojemu fantu svetinjico v spomin, ki ga bo varovala vseh nesreč, ter mu podajala vršič rožmarina v slovo. Tam za vasjo se je pa slišalo petje vaških fantov: Ko psi zalajajo . . .

Beračico Jero je igrala Ana Zakrajšek. Jera je bila ona oseba, ki je prenašala novice od hiše do hiše in se ji je na vsak način zdelo edino prav, da mora Janez dobiti Anko, pa nobene druge. Dobro je igrala vlogo, samo malo bolj klepetava bi morala biti.

To so bila prva štiri dejanja v Plitvi Luži v starem kraju. Peto dejanje se je odigralo pa v Ameriki, kjer se pokaže, da je bil Janez že pozabil na svojo Anko, menda iz same trme, ker mu oče ni dovolil vzeti izbrane neveste. Že se je imela vršiti njegova poroka z bogato vdovo Floro, ko pride pismo od doma, naj pride Janez domov in vse bo zopet dobro. Janez razdere zaroko in se odpelje domov. Flora se vsa strta uda svoji usodi. Jean Tomc je dobro igrala bogato Italijanko, ki si je zaželela krepkega Slovenca za moža.

V tem prizoru so igrali ko slovenski izseljeniki Joseph Škrbec, Jacob Žigon, William Tomc, in Herman Ogrinc je bil "gospod iz konzulata," ki je prinesel obvestilo Janezu iz domovine. To so bile krajše vloge, pa so jih vsi dobro izpeljali. Zlasti se nam je zopet dopadel Jacob Žigon, ki zna zarezati svojo drenovo besedo, kot bi odrezal kos kruha.

Vsi ti igralci in igralke so tukaj rojeni in se jim je res čuditi, kako jim gladko teče slovenska beseda. Niti enkrat se ni kateri zmotil, da bi pozabivši vtaknil vmes kako angleško besedo, ki jim je dnevni običajni jezik. Torej se jim vidi, kako vneto so se bili poglobili v igro in svoje vloge. Če pregledamo in dobrohotno oprostimo igralcem, da so se parkrat morali zanesti na šepetalca (ali je bila mar šepetalka), moramo reči, da so vsi fino igrali. Občinstvo je bilo z igro zelo zadovoljno in je s toplim aplavzom nagradilo igralce.

Pred igro je naš neumorni in in res izborni režiser, Rev. M. Jager pozdravil navzoče ter v kratkem obrazložil namen in pomen Svetovidskega odra. Potem je v treh pesmih nastopil višji dekliški Baragov zbor, katerega vodi Rev. Jager. Zbor je zapel tri pesmi: Svarenje, Kje dom je moj, in pa Zormanovo skladbo: Oj večer je že. Slednja je bila podana v krasni živi sliki. Dekleta so sedela pred kočo na vasi in pri svitu blede lune krasno prepevale to prelestno Zormanovo pesem, ko dekle toži v tiho noč, kako težko pričakuje svojega fanta, ki se nekje zamuja . . .

Dvorana je bila zasedena, kot pravimo: do zadnjega kotička in občinstvo je bilo zelo zadovoljno s predstavo in petjem. Na splošno željo občinstva se bo igra ponovila prihodnjo nedeljo v novi šoli sv. Vida. Kdor ni bil v nedeljo navzoč, mu prav toplo priporočamo, naj je ne zamudi v nedeljo. Imeli boste zelo lep užitek, vam garantiramo.

Svetovidski oder si je nadel pod spretnim in pridnim režiserjem, Rev. Jagrom hvaležno, dasi jako požrtvovalno vlogo, da v igrah in petju spozna naša slovenska mladina naše lepe slovenske običaje in naš jezik. Nikjer drugje se tradicije našega klenega naroda ne spoznajo bolj kot v narodnih igrah in petju. Zato moramo se trudi in pa naši mladini, ki pa biti hvaležni Rev. Jagru, ki se tako rada žrtvuje za to narodno delo. Pridno obiskujmo prireditve Svetovidskega odra in bogato bomo poplačani, poplačani pa bodo z našo navzočnostjo tudi igralci in igrovodja. Saj se trudijo le za narod, ne zase.

Na Svetovidskem odru se bodo vprizarjale igre vse do spomladi. Bodo slovenske in angleške. Tako bodo tri enodejanske igre v angleškem jeziku naših fantov in deklet na 16. in 17. novembra. Že danes se vas pa opozarja na prihodnjo slovensko predstavo, kakršne še ni bilo na slovenskem odru v Ameriki, "Župnik iz cvetočega vinograda." Ta se bo vprizorila 4., 11. in 18. decembra. O tem bomo pa še pisali.

D——.

Katoliški možje in fantje!

Cleveland (Newburg), O. — V nedeljo je dan vseh mož in fantov. Vsi v vrste! V nedeljo se moramo pokazati, če smo res junaki. Gre se zato, da pokažemo svojo trdno vero in to javno pred svetom, da smo še vedno tisti, kot smo bili ta čas, ko smo prišli v Ameriko. Verni in pobožni smo radi v cerkev hodili, ker tako smo bili navajeni v starem kraju. Žalibog, marsikateri je pozabil na vse to, toda večina je pa ostala zvesta svoji veri in svojemu Stvarniku.

V nedeljo hočemo torej verni katoliški možje in fantje javno pokazati, da smo še vedno isti kot smo bili, da verujemo v Boga in Njegov sveti nauk. To hočemo javno in pred svetom pokazati. Zato vabimo vse tiste može in fante, ki še niso člani društev Najsvetejšega Imena, da se nam pridružite. Vsi ste dobrodošli! O, kakšno veselje bi bilo za nas vse, če bi se tudi tisti pridružili, ki niso bili morda že več let pri spovedi in sv. zakramentih. Veselje bi zavladalo v nebesih, kot pravi Zveličar: Večje je veselje nad enim odpadlim, ki se povrne nazaj, kot pa nad 99 pravičnih. Take, ki dvomijo, še posebno vabimo in prepričali se bodo sami v nedeljo, ko bodo videli stotine mož in fantov korakati za zastavo Imena Jezusovega.

Newburški možje in fantje, ravnajte se po navodilu, kot je bilo naznanjeno zadnjo nedeljo v cerkvi sv. Lovrenca. Ob 7:30 zjutraj se snidemo pred župniščem in se skupaj odpeljemo doli k sv. Vidu. Pridite vsi, prav vsi. Kateri imate avte, vzemite še druge, ki jih nimajo. Srčna želja naše čč. duhovščine je, da bi šli vsi od fare sv. Lovrenca in tako pokazali, da smo vsi Newburžani edini, kakor smo bili še vedno dozdaj. Tudi vi iz Maple Heights in Jutrovega pridite, da se skupno odpeljemo pod našo zastavo. Spovedovanje pri sv. Lovrencu bo v četrtek zvečer, v petek in soboto, torej ima vsak dovolj prilike storiti svojo dolžnost.

Kristus je rekel: Razširjajte kraljestvo mojega Očeta na zemlji! Tega niso dolžni samo duhovniki, te besede veljajo za nas vse. Zopet pri drugi priliki je rekel Jezus: Kdor mene pozna na zemlji, ga bom tudi jaz poznal v nebesih pri mojem Očetu.

V nedeljo bo torej tisti prvi srečni dan, ko se bomo slovenski možje in fantje pokazali v javnosti pred svetom, da smo res pravi verni katoličani. Kristusa ni bilo sram pred Judi nositi težki križ in umreti zate in zame tako sramotne smrti, torej v nedeljo tudi mi priznajmo Križanega, a Zmagovitega v cerkvi sv. Vida, ko ga bomo slovesno sprejeli v svoja srca. Prosili Ga bomo milosti za vse pregrehe v preteklosti, ko smo Ga tolikokrat križali z Judi vred. Bog je dober in sprejel nas bo nazaj in priznal pred svojim nebeškim Očetom.

Dragi možje in fantje slovenski, to imejmo pred očmi te dneve in odločimo se vsi, da gremo v nedeljo k sv. Vidu. Tam bo zbrana ogromna armada vojakov Kristusovih iz vseh slovenskih fara clevelandske škofije. Tu se bo pokazal prvi uspeh Zveze društev sv. Imena, pod katero zastavo in imenom se skličemo v nedeljo, da bo Zveza društev Najsvetejšega Imena rasla in napredovala. Pridite vsi!

Anton Meljač.

Mrs. Modrijan ima prav

Velja tisti pregovor: Bolj proti tvoj, bolj se ga boj! S temi besedami je povedano to, da se ni bati tistega, ki vam pove v obraz, kar misli, pač pa tistega, ki nič ne reče, pa v svojem srcu kuje maščevanje. Ko govori z vami, se mogoče prav prijaznega dela, v srcu vas pa preklinja.

Mrs. Modrijan je že večkrat napisala kak dopis. Poskusila je z dopisi tudi že v drugih listih, ki so veri nasprotni, pa ni šlo in je kot razsodna ženska sprevidela, da za katoličana ni pametno in ne dostojno, da piše dopise v tiste liste, ki se ne strinjajo s tem, kar je katoličanu najdražje.

Je res tako, da se mišljenje človeka spozna v tem, namreč, v kakšni družbi se ga najde. Prav to velja z dopisovalci. Človek, ki misli dobro in je mnenja, da bi bili lahko vsi ljudje dobri, tak človek misli, da bo z dopisom v nasprotnem časopisu zbudil prav tako mnenje in da bodo taki ljudje vzeli dopise kot take. Toda večinoma dobi dopisnik v takih časopisih zaničevanje in posmehovanje. Zato je pa tudi nespametno, da bi se katoličan z dopisi silil v take časopise, kjer so uredniki drugačnega prepričanja.

Mrs. Modrijan je svoje čase pisala v take časopise. Mislila je, da se gre za resnico in pravico, pa je kmalu sprevidela, da je bolje s taki ljudmi ničesar ne imeti opraviti, ki nočejo ali ne morejo razumeti njenih trditev. Sam sem mislil, da Mrs. Modrijan spada med tiste ljudi, ki so nasprotni verskemu prepričanju in to radi tega, ker je pisala v tiste časopise. Ko sem pa prišel z Mrs. Modrijan v razgovor, sem takoj videl, da je resna in dobra žena, ki zna soditi in ločiti dobro od slabega.

Mrs. Modrijan je v svojih dopisih že večkrat dokazala, da ji je na tem, da bi se v naselbini naselil mir in da bi bilo več takih dopisov, ki bi naselbini koristili v tem, da bi se več pisalo za izobrazbo in manj za prepire in zabavljanja.

V Ameriški Domovini piše Mrs. Modrijan dne 30. septembra zopet kaj lepo, ko poudarja o zglednem cerkvenem opravilu na Providence Heights, kjer se zbira naš narod ob nedeljah popoldne v trumah. Nadalje piše tudi o vojni in o tistih, ki žele vojno in morijo. Mrs. Modrijan ima čut za narod ter je zelo navdušena za domačo pobudo. Ona misli, da je treba delati med nami soglasje in ne razdor in da imamo časopisje zato, da ga porabimo za naše izboljšanje. Sama mi je pripovedovala, da je imela večkrat resne debate z zastopniki listov, ki so veri nasprotni ter jim je prepričevalno zatrjevala, da tako in tako se ne bi smelo pisati. Seve, zaleglo ni nič.

Ko se ne bi ž njo v razgovoru tako dobro spoznal, ne bi mogel verjeti, da je res tako blaga in za vse dobro zavzeta žena. In še nekaj se mi je pri Modrijanovih zelo dopadlo, namreč njih krasni vrt, ki je vsega občudovanja vreden. Taka žena, ki goji tako lep vrt, nima časa za prazne marnje, ker mora delati od ranega jutra do poznega večera. Pri taki hiši ni samo vrt in delo na vrtu, ampak je delo tudi v hiši kot povsod drugod. In kdor ve, kako velik vrt imajo Modrijanovi, se bo vprašal: kako je mogoče, da je ta vrt vedno oskrbljen in da so v njem vedno cvetoče rožice, od zgodnje pomladi do pozne jeseni! Seve, pri tem je pa tudi moška glava, ki pomaga. Tudi Mr. Modrijan je ekspert za vrtove, sicer bi vrt ne mogel biti to, kar je. Vendar pa bomo rekli, da žena podpira tri vogale pri hiši in mislimo, da nam Mr. Modrijan ne bo zameril tega.

Pa Modrijanov vrt nima samo lepih cvetlic, ampak je tam tudi polno žlahtnega sadnega drevja. Takim zavednim družinam je treba dati priznanje. Kdor ima lep vrt, ni ta vrt v korist tiste družine, ampak je za čast vse okolice, zlasti pa še za sosede. Kdor gre mimo lepega vrta, se rad ustavi in ga občuduje. Lep vrt pa ne da samo dosti dela, ampak stane tudi veliko denarja. Zato pa je in bo moj namen, da slikam naše lepe vrtove, da s tem spodbujam še druge.

Frank Modrijan je bil rojen v Šmartnem v Tuhinjski dolini. Ko je bil star 17 let, je odšel na Jesenice, kjer je dobil delo pri zidarjih. Potem je pa delal deset let v žičarni. Leta 1910 je odšel v Ameriko in tukaj delal po raznih državah. Dlje časa je delal v znani kolmanci kot mizar. Že od mladega vajen trdega dela in varčevanja mu je pripomoglo, da ima zdaj prijetno domačijo.

Njegova boljša polovica, Mrs. Modrijan, je pa izučena babica in je v tem še v stari domovini dobro uspevala. Rojena je bila v vasi Javornik pri Jesenicah, fara Koroška Bela. Ko je bila stara 14 let, so jo dali učit nemščine. V dveh letih se je nemščine dobro naučila, nakar je dobila službo na Koroškem pri Gospisveti. Nekaj časa je službovala tudi v Kamniku. Poročila se je z možem, ki se je pisal Diendel. Po 16 letih službe je pa sklenila obiskati Ameriko. S seboj je vzela hčer in se sama nameravala vrniti po par letih nazaj v domovino. Med tem časom ji je pa nagloma umrl mož in tako je sklenila, da ostane tukaj, kar je tudi storila in se poročila z Mr. Modrijanom.

Ljudje, ki so vajeni dela od mladih nog, ki so morali že mladi od doma in se sami preživljati, so navadno vselej dobri gospodarji. Taki vselej napredujejo. Take ljudi se najde vedno pri delu. Mr. Modrijan dela vsak dan, zvečer pa dela doma. Kadar ni več dela na vrtu, je pa delo v delavnici doma. Temu našemu paru so enaki drugi slovenski pari, ki vedo, da brez truda in dela se ne more živeti, pa naj bodo dobri ali slabi časi. Tak dom je srečen. Žal, da nismo mnogi že prej skrbeli za to, da bi investirali več v svoje domove in vrtove, kjer veljava še vedno ostane. Včasih sicer pade, pa pride zopet nazaj.

Tako me je Mrs. Modrijan s svojim dopisom pripravila do tega, da sem to napisal. Taki ljudje, ki povedo naravnost in brez ovinkov, so najzanesljivejši. Mrs. Modrijan, le še se kaj oglasite in povejte svoje mnenje o tem in onem.

Anton Grdina.

* Liga narodov bo imela na newyorški svetovni razstavi svoj posebni oddelek.

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Ne veš čemu?"

"Sin si je šel po nevesto."

"Dobri Bog —! Pravi šejtani ste —! Mesto k poroki je šel v smrt —! Dragoceno opremo je vzel s seboj, da bi jo nosil pri svečanosti —! Nobena kazen ni dovolj huda za takega neusmiljenega, brezsrčnega človeka!

Pa vsaj starega Stojkota bom rešil. Povej mi, kedaj se je vse to zgodilo!"

"Dva tedna bo."

"Kako se pride v karaul?"

"Ne vem."

"Pa si Žutov zaupnik?"

"Žuti skriva take tajne tudi pred zaupniki. Kvečjemu alim bi ti znal povedati.

Effendi," je zaprosil, "vse sem ti povedal! Ne boš me ubil?"

"Ne, ne bom te ubil. Desetkratno smrt ste si zaslužili, ti in tvoji ljudje, pa nočem se omadeževati z vašo krvjo. Gabite se nam! Ostudne pošasti ste, ki se z njimi ne da primerjati noben krokodil in nobena hijena!

Šli bomo, da si ogledamo grob. Ostal boš medtem v koči, Omar te bo stražil."

Prižgali smo treske in šli iskat grob nesrečnih žrtev.

Našli smo blizu steze kup pepela, pomešanega s prstjo, ter ga razkopali s krampom in motiko.

In izkopali smo ožgana okostja štirih ljudi —. Šarka je svoje žrtve najprvo sežgal, potem šele pokopal.

Z grozo v srcih smo se vrnili. Halef in lord sta vsa razsrjena in ogorčena zahtevala, da moramo oglarja in hlapce nemudoma postreliti.

Molčal sem. Nepopisna jeza me je lomila.

"Zakaj ne govorite?" se je kregal sir Lindsay. "Hudobija teh ljudi kriči do neba po maščevanju! Jih mar ne mislite kaznovati —?"

"Kaznovani bodo!"

"Pshaw —! Oblastim jih mislite izročiti —? Sami ste rekli da oblast tod nima nobene moči! Če teh ljudi sami ne kaznujemo, bodo lopovi kmalu svobodni in bodo nemoteno nadaljevali svojo obrt, nam pa se smejali!"

"Ne bodo svobodni!"

"Pa ste dejali, da jim boste celo nekoga poslali, ki jih bo rešil iz jame —."

"Poslal jim bom nekoga —."

— no, torej!"

— toda ne prijatelja, ampak človeka, ki pri njem ne bodo našli prav nobenega usmiljenja.

Nameraval sem res, da bi jih samo zastrašil, življenje pa jim pustil. Kar so nam storili, lahko pozabimo.

Toda odkrili smo grozen zločin, ki res kriči do neba po maščevanju. Ne bomo se jih dotaknili, ampak — živeti ne smejo več! Smrt so si zaslužili!

Osvobodil bom starega Stojkota in ga poslal semkaj. Mislim, da ne bo premehkosrčen in preusmiljen sodnik."

"Well —! Ta pa velja! Sami se ne bomo onesnažili, barjaktar Stojko pa se bo maščeval, da si mi sami takega maščevanja niti izmisliti ne moremo.

Ampak — Stojko je še v karalu!"

"Osvobodili ga bomo."

"Prepozno bo! Recimo, da potrebujemo en dan do Rugove, en dan, da ga osvobodimo, en dan, da se vrnemo, — so že trije dnevi! Medtem utegne priti kak oglarjev prijatelj, videl bo položaj in oglarja rešil —."

"Na to moramo biti seveda pripravljeni."

"Zastražiti bi morali ujetnike!"

"Kdo pa bo ostal pri njih?"

"Jaz!" se je oglasil tolmač. "Rad ostanem. Sir David Lindsay me ne potrebuje več, z vami bo potoval, plače bi sicer ne dobival več, ker bi —."

"Dobite jo vkljub temu!" ga je prekinil lord Lindsay. "Plačal bom, well!"

"No, pa bom tem rajši ostal. Stražil bom lopove, da pride Stojko.

Nikar ne mislite," je naglo pridjal, "da nameravam izdajstvo! Da bi zločince izpustil, ko odidete —."

"Ne, tega ne mislim," sem rekel.' 'Poznam vas. Čul sem, kako vas je nagovarjal alim v jami, vem, da držite z nami. Bojim pa se, ne zamerite, da niste za tak nevaren posel."

"Prosim, sir, ne skrbite se! Tudi sam sem rojen Arnaut. Imel sem kot tolmač posla z ljudmi, ki so bili prekanjeni in nasilni prav kakor tale Šarkova svojat. In da bi ne bil za tak posel? Saj bom vendar znal premotiti ljudi, ki bi utegnili priti tod mimo, in odvrniti njihovo pozornost od jame! In če ne pojde z zvijačo, pa pojde s silo! Oborožen sem, pa še izdatno oborožen. Saj je pušk in streljiva dovolj tod!"

"Torej bi res prevzeli stražo?"

"Z veseljem! Arnaut sem, maščevati se hočem!" je dejal kruto. "Mar mislite, da ne vem, kaj me je čakalo, če bi ne bili prišli vi in naju osvobodili? Obljubili so mi svobodo, da—! Pa nikdar ne bi bil videl belega dneva! Saj me niso smeli izpustiti, izdal bi jih bil. Niti za trenutek jim nisem verjel! Poznam take ljudi!

"Družino imam, ženo, otroke, starše. Umorili bi me bili. Če pomislim na vse to, mi vre kri in kriči po maščevanju!"

"Well! Izvrstno!" je dejal lord. "Ne rabim vas sicer več, pa plačo le dobite. Odslej vam dam sto dolarjev dnevno in še izdaten bagšiš povrh, če pojde vse gladko."

"Ne bojte se! Ampak, sir, kako mislite plačati? Vse so vam vzeli!"

"Bom vse spet odvzel Žutemu. In če tudi nič ne dobim, velja podpis David Lindsaya toliko, kolikor potrebuje."

"Če je sila, sem tudi jaz še na svetu!" sem se vtaknil vmes. "Sir David Lindsay se lahko posluži moje blagajne! Tako neizčrpna seveda ni ko njegova."

"Sami ste si krivi!" se je smejal. "Danes se pritožujete nad prazno blagajno, v Stambulu pa ste se naredili ponosnega in ste mi ušli, ko sem vam ponujal svojo mošnjo, da bi vam povrnil stroške za dolgo potovanje po Mezopotamiji!

"Lepe denarje bi imeli, da ste sprejeli mošnjo in mi prodali vranca! Pa trdo bučo imate, še rogovi vam bodo kmalu pognali! Well!"

Prišli smo do koče in vstopili.

Oglar nas je v skrbeh gledal.

"Si se prepričal, effendi, da te nisem nalagal?"

"Resnico si povedal. Celo več smo našli, nego si napovedal. Pravil si o dveh, ki si ju ubil, našli pa smo štiri trupla. Kdo so bili oni drugi?"

"Bili so—bili so— Ti moram povedati, effendi?"

"Ne! Rajši obdrži za sebe! Ampak gotovo si še mnogo več naropal ko tole, kar smo našli v jami. Kam si skril rop?"

"Nimam druga ko tole."

"Ne laži! Tole je bila last Stojkova. Kje pa je delež na Žutovih ropih? In kje je tisto, kar si še drugim vzel?"

(Dalje prihodnjič)

JOŽE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Ura je bila 20 minut čez 8, ko sem prišel pred palačo srbskega patrijarha. Ker je bilo za tja še malo prezgodaj, sem stopil v saborno cerkev, ki se nahaja na drugo stran ceste, nasproti palače. Saborna cerkev je srednje velikosti, in je na zunaj podobna katoliški, posvečena je arhangelju Mihaelu ter je stolna cerkev v Belgradu.

Ko sem stopil v cerkev, sem bil skoro začuden, ko sem videl, da je povsem prazna. Ob takem času pa prazna in to stolna cerkev, je vsekako znamenje, da se belgrajski Srbi kaj prida ne brigajo za cerkev, ki je takorekoč patrijarhalna. V njej često opravlja službo božjo patrijarh, ki je vrhovna avtoriteta srbske pravoslavne Cerkve. Cerkovnik, ki se je mudil notri, mi je prav rad razkazal cerkev ter mi pojesnjeval razna vprašanja. Z zanimanjem sem gledal patrijarhov prestol, na katerem sedi patrijarh ob raznih velikih svečanostih. Tu v tej cerkvi tudi volijo novega patrijarha in ga potem slovesno ustoličijo.

Po ukazu kralja se skliče v saborni cerkvi volivni zbor, da izvoli novega patrijarha. Pravico do volitev imajo vsi škofje srbske pravoslavne Cerkve, potem najstarejši župniki Belgrada, Peči in Sremskih Karlovcih, voditelji pravoslavnih bogoslovij, vsi ministri pravoslavne vere, rektorji univerz, ki so pravoslavne vere, načelnik pravoslavnega odseka ministrstva pravde in referat za pravoslavje v ministrstvu vojske. Tako imajo pravico do volitev ne samo škofje in pa gotovi duhovniki, ampak tudi civilne osebe. Volijo pa lahko tudi odsotni in sicer potom enega, ki je navzoč. Volitve so tajne in se vršijo z listki. Za patrijarha more biti izvoljen le oni škof, ki ima svojo škofijo. Imena treh škofov, ki so dobili največ glasov, predložijo potem kralju, ki izbere enega izmed teh treh ter ga imenuje za patrijarha. Tako potemtaken volivci izbirajo le kandidate, ki so po njih mnenju najboljši za patrijarha, glavno besedo ima pa kralj. Po teh volitvah patrijarha slovesno ustoličijo kot poglavarja srbske pravoslavne Cerkve. Vse to se vrši v tej cerkvi in prav iz tega razloga me je tudi tako zanimala.

V saborni cerkvi je bil slovesno kronan kralj Peter I. Karadjordjevič, poznejši kralj Jugoslavije. Ko je decembra 1914 mala, a res junaška srbska armada temeljito porazila Avstrijce v bitki na Suvoboru, ter osvobodila Belgrad, je kralj Peter stopil v saborno cerkev, pokleknil pred oltar, ter se kleče zahvalil Bogu za tako odlično zmago srbske vojske nad Avstrijci. Zato sem z zanimanjem ogledoval saborno cerkev, ki sicer ni tako posebno lepa, kot bi to morala biti iz ozira na njeno dostojanstvo. Je pa toliko bolj znamenita, ker so se v nji završili razni zgodovinski dogodki in zanimivosti.

Iz saborne cerkve sem šel v palačo srbskega patrijarha, ki je obširna in krasna stavba, ter je bila dovršena leta 1936, torej še povsem nova in zato tudi prav moderna. Nad palačo se dviga mala bizantinska kupola s križem, ki tako daleč naokrog oznanjuje, da tu stoluje patrijarh, vrhovna avtoriteta srbske pravoslavne Cerkve. Skozi glavni vhod, nad katerim je velik patrijarhov grb, stopim v palačo ter se prijavim tamkajšnjemu služabniku s prošnjo, da bi rad prišel do patrijarha oziroma njegovega namestnika v svrho priporočila za na sv. goro Atos. Da bi prišel pred patrijarha, nisem pričakoval in to zlasti, ker je bil tiste čase že bolan, pač pa sem pričakoval, da pride moja zadeva pred njegovega namestnika. Služabnik, prav vljuden fant v neke vrste uniformi, me takoj pelje v urad, kjer je bilo nad vratih zapisano: "Šef kancelarije njegove svetosti patrijarha." Ta napis je pa name napravil precej čuden vtis in nehote sem se vprašal, da li nimajo Srbi kakega res slovanskega izraza, mesto da se poslužujejo po svoje prikrojene tujke? Pa ni bilo časa nadalje razmišljati o slavistiki, ki bi bila tukaj prav na mestu in že sem stal pred upraviteljem ali šefom patrijarhove pisarne.

Jaz sem pričakoval, da bo to gotovo kak škof ali vsaj kak prelat in v svoje začudenje pa vidim ,da je lajik, ki je bil sicer prijazen, obenem pa precej uraden. Ko ga pozdravim ter se mu primerno poklonim, mu na kratko izrazim svojo željo s prošnjo za dovoljenje in priporočilo za na Atos, in nato izročim še pismo generalnega konzula. Ko je prečital pismo, pravi: "Vašo prošnjo bo rešil škof," ter je pri tem imenoval škofa, katerega ime mi je pa izpadlo, ker ga nisem takoj zabeležil v moj zapisnik. "Upam, da bo uredil po vaši želji." S temi besedami me je odslovil, ter naročil služabniku, da mi pokaže škofov urad.

Urad upravitelja patrijarha je prav lepa in moderna soba. Za upraviteljevim pultom visi na steni velika slika mladega kralja Petra II., ob strani na levo pa nekoliko manjša slika patrijarha Varnave. Ta razlika je zelo zanimiva in jasno kaže, da ima kralj tudi v patrijarhovi palači prvo mesto. Vsekako značilno. Po mojem mnenju bi spadala na tako mesto drugačna slika. V papeževi palači sem na odličnih mestih videl Kristusa ali pa sv. Petra. To je v skladu s prostorom, kjer biva vrhovna cerkvena avtoriteta.

Škofa, ki je imel urediti mojo zadevo glede Atosa, še ni bilo v uradu, pač pa so mi rekli naj nekoliko počakam, češ, da bo kmalu prišel. No, če ni drugače pa tudi počakam, sem dejal, ter sedel na klop blizu škofovega urada, kjer je sedel kakih 45 let star Bolgar, ki je prišel sem ravno po takih opravkih kot jaz. Tudi on je bil namenjen na Atos in so ga poslali sem, kakor mene. Z Bolgarom, ki je bil jako vljuden in pa zgovoren, sva kmalu pričela govor o Slovanih, o pravoslavju, zlasti pa o Atosu, kamor sva bila oba namenjena v nadi, da ga bova sigurno videla, dasi je nama ta nada splavala po vodi.

Ko sva se že naveličala vednega sedenja sva krenila po palači, ki naju je oba zelo zanimala, Bolgara, da primerja bolgarsko pravoslavno Cerkev s srbsko, mene, da vidim srbski patrijarhat, kakor sem 14 dni prej videl Vatikan in njegove znamenitosti. Med ogledovanjem srečujeva visoke cerkvene prelate s poraščenimi bradami, oblečeni so v dolgih talarjih, ta ali oni je prepasan z širokim rdečim trakom, glave imajo pokrite z visokim črnim možnarju podobnim biretom, le patrijarhov biret je bel; hodijo samozavestno moško, zavedajoč se, da so v stolni palači patrijarha.

Palača je kakor zunaj tako tudi znotraj prav moderna in lepa. V njej so raznovrstni uradi cerkvenih ustanov in drugih v to svrho spadajočih uradov, ki pomagajo patrijarhu voditi srbsko pravoslavno Cerkev. Kakih zgodovinskih spominov v njej seveda še ni, ker je šele komaj dogotovljena. Sedež srbskega patrijarha v Belgradu je šele od dovršitve te palače. Prej je bil sedež patrijarha v Sremskih Karlovcih.

(Dalje prihodnjič.)

Trije ameriški šampijoni, od leve proti desni: Donald Budge zmagovalec v tenisu med moškimi, Patty Berg iz Minnesote zmagovalka v golfu in Alice Marble, zmagovalka v tenisu med ženskami.

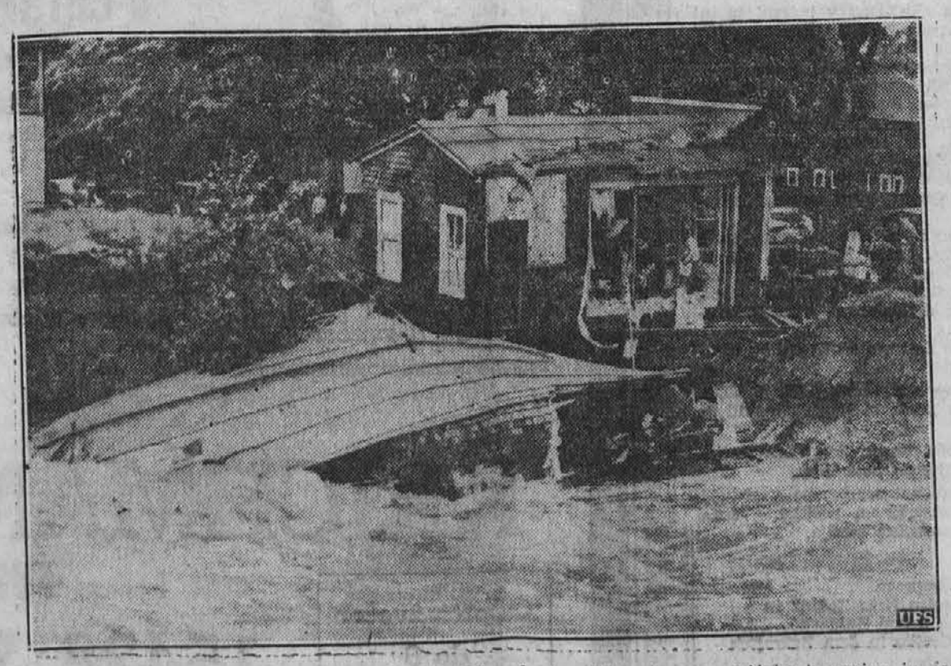

V Wallingford, Conn. je povoden izpodnesla temelj neke grocerijske trgovine in jo odnesla s seboj. Hiša, ki jo vidite na sliki, se je kmalu zatem zrušila v vodo.

IZ PRIMORJA

—Trst. — Poročila sta se dr. Stanislav Sosič in gdč. Mara Pertotova iz Barkovelj.

—Trst. — V zvezi z protižidovskimi ukrepi bodo v najkrajšem času odstranili židovska imena ulic in trgov ter jih nadomestiti s pristnimi italijanskimi.

—V Trstu je umrl Ivan Reja, posestnik in trgovec iz Kozane pri Gorici, oče docenta in vodje meteorološkega zavoda na ljubljanski univerzi.

—Miren. — 39-letna Helena Brajnikova je padla v jamo in se ubila, ko je gnala zvečer krave s paše. Z glavo je zadela ob kamen in umrla zaradi izkrvavitve.

—Preval. — Z voza, na katerem je bilo naloženo seno je padel 49-letni Furlan Anton in se težko ranil na glavi. Odpeljali so ga v tržaško bolnišnico, toda umrl je že v veži še preden je prišel na operacijsko mizo.

—Tomaj. — Tržaški prefekt je podelil družini Cvetnič iz Tomaja nagrado 800 lir za rojstvo dvojčkov.

—Trst. Umrli so: Kotrle vd. Kocijan Ana 70 let, Ražem por. Marc Josipina 59, Bajc Ivan 62, Mahorčič Zoran 47, Bajc vd. Rustja Antonija 74, Černi Jurij 36, Zudetič Eda 9 mes., Rebec Alojz 64, Car por. Furlan Pavlina 56.

— Trst. 17-letni Marij Gerševič je padel z zida in si zlomil pri tem nogo. — 30-letni Anton Ferfila je padel po stopnicah ter si zlomil roko in se ranil po obrazu.

— Trst. Vlak je do smrti povozil 39-letnega Alojza Favča, ladijskega natakarja.

—Volče. Zgorelo je skladišče Mihaelu Rutarju. Uničeno je nekaj stotov pšenice in precej drugega blaga. Škode je 10,000 lir.

—Trst. 62-letna Karolina Samec si je zlomila nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico v težkem stanju.

DNEVNE VESTI

Socialist se je potegnil za fašiste

New York, 4. oktobra. Norman Thomas, znani socialistični vodja, je včeraj javno obsodil postopanje oblasti v Hudson okraju, država New Jersey, ker so oblasti dovolile, da se je razbilo zborovanje nemških fašistov! Fritz Kuhn, ki je vodja nemških fašistov, je bil napaden s kamenjem od množice, ki je štela do 2,000 oseb. Napaden je bil, ko je hotel govoriti v neki dvorani. Slišati je bilo klice: "Ubijte ga!" Thomas je izjavil, da sovraži principe, za katere se bori fašizem, toda enaki napadi povzročajo, da se fašizem v Ameriki širi. "Pravi Amerikanizem bo zmagovalec," je dejal Thomas, "kadar ne bo nastopal s fašistovsko brutalnostjo. Thomasu so Amerikanci že večkrat preprečili, da ni mogel govoriti v New Jerseyu.

Daladier bo postal najbrž diktator Francije

Paris, 4. oktobra. V političnih krogih se naznanja, da bo zahteval francoski ministerski predsednik, da mu parlament podeli izredne diktatorske pravice in oblast, da se bori s finančnimi težavami, ki so nastale radi mednarodne krize. Daladier bi rad imel diktatorsko oblast najmanj do 1. januarja, 1939, da v tem času uredi finančne zadeve francoske republike. Daladier je prepričan, da bo francoski parlament odobril njegovo delovanje s Hitlerjem in da dobi delegirano potrebno oblast. Daladier bo zahteval tudi pravico, da sme izdajati ukaze in povelja, ki bodo enako vredna postavam, katere sicer dela samo parlament. Pričakuje pa se, da bo ob priliki, ko bo zahteval Daladier izredno oblast, prišlo do ostre debate v parlamentu, ki bo imela za posledico, da se razbije "ljudska fronta."

88 roparjev

Od zadnje sobote do torka zjutraj je policija v Clevelandu aretirala nič manj kot 88 roparjev. Oropanih pa je bilo mnogo več hiš in posameznikov.

MALI OGLASI

PRIPOROČILO

Naznanjam, da sem začel stiskati grozdje. Ako želite grozdje, mošt in sode, se zglasite pri

FRANK GABRIEL

1383 E. 53rd St. ali na 1210 E. 60th St.

(Oct. 5. 7. 11. 13.)

Hiša v najem

Ima 6 sob, furnez, kopališče, klet, garažo. Odda se pošteni družini. 932 E. 209th St. Euclid. Vprašajte po 6. uri zvečer na 5907 Bonna Ave. (235)

Soba

se odda v najem za enega fanta. Vprašajte na 1144 Norwood Rd. (235)

Lepa prilika

se nudi onemu, ki želi kupiti dobro in prometno slaščičarno in grocerijo. Zraven filmskega gledališča, blizu cerkve in šole. Cena samo $1,200. Za nekaj se tudi počaka. Poizve se na 767 E. 185th St. Edward Kovač, Tel.: KEnmore 5030.

(Sept.30.Oct.3.5)

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Ne smemo izgubljati časa. Preostaja nam samo še četrt ure. Rešil vaju bom. Moj načrt je gotov.

—V pristanišču leži ladja, ki zbira kaznjence in jih vozi na razna določena mesta.

—Kapetan je moj stari prijatelj. Ne bo me odbil, če ga prosim, da vaju sprejme.

—Postopal bo z vama kot s kaznjenci. Toda čim se mu bo nudila priložnost, vaju bo izpustil v kakšnem pristanišču na evropski strani.

—Tedaj vama je beg napol uspel! A sedaj hitimo! Oditi moramo takoj, predno se vrne profesor!

Knez Feliks objame dobrotnika in se mu toplo zahvali. Toda Gordonski odbije vsako zahvalo.

Nekaj minut pozneje odidejo trije ljudje iz hiše. Bil je to Gordonski s svojima varovancema. Šli so po stranskih ulicah in prišli konečno do obale Volge, kjer je bila zasidrana kaznjeniška ladja.

Siva in žalostna ladja je ležala v pristanišču.

Na ladji je bilo mnogo malih okenc, toda ta so bila tako zaprta, da se niso dala več odpreti. V notranjosti ladje je bilo strašno dušljivo.

Posadka ladje je bila bolj podobna druhali potepuhov kakor pa mornarjem. Na vsakem obrazu se je izražalo pijančevanje in razuzdano življenje.

Gordonski je šel s knezom Feliksom in Natalijo po ozkem mostiču na krov ter vprašal prvega mornarja, ki ga je srečal, kje je kapitan. Ta je takoj odšel, da javi kapitanu obisk.

Kmalu se povrne in reče Gordonskemu in njegovima varovancema, naj gredo za njim.

Peljal jih je v kapitanovo kabino. Ta je bila razkošno urejena, udobna soba; niti v kakšnem hotelu na kopnem ni bi mogla biti elegantnejša.

Kapitan je bil močen, majhen človek kratke rdečkaste brade. On pozdravi Gordonskega s ponižnim veseljem. Prisrčno ga objame in ga imenuje svojega dobrotnika.

Toda guverner mu da znamenje, naj zapre vrata ter mu reče, da mora z njim govoriti o zelo važni stvari.

—Pred tema? — vpraša kapitan in sumljivo pogleda mladeniča in devojko.

—Ravno njiju se tiče stvar, — odvrne Gordonski. — Kapitan, ti moraš prepeljati ta dva kaznjenca v Rusijo!

Kapitan nagrbanči čelo.

—Svoje življenje dam za tebe, toda če pomagam pri begu tema dvema kaznjencema, bom izgubil službo.

—Često si postavljal na kocko svojo službo, — mu zašepeče Gordonski. — Tihotapstvo žita in — — —

—Dobro torej, dobro — ga hitro prekine kapitan. — Ti veš, dobrotnik moj, da ti ne morem odbiti nobene prošnje. — Peljal bom s seboj tega mladeniča in to mlado damo.

—Udobnega življenja jima seveda ne bom mogel nuditi, ker bom moral z njima postopati kakor s kaznjenci. Moral ju bom zvezati in pustiti v istem prostoru z ostalimi.

—Ali se ne bi dalo to drugače urediti? — ga vpraša guverner.

—Ne gre, očka, ne gre, — ga začne prepričevati kapitan. — Moja posadka, lopovi, so mi itak preveč videli v moje karte. Čim sem malo strožji z njimi, že mi grozijo. Kaj bi šele napravili, če bi vedeli, da podpiram beg kaznjencev?!

—Imaš prav, kapitan, — odvrne Gordonski. — Žal mi je, da ta mlada dama ne bo imela tukaj boljše! Ni še niti popolnoma ozdravela od svoje težke bolezni.

—Ko vem, da bom kmalu svobodna, bom dovolj močna, da pretrpim vse! — vzklikne Natalija.

—Stori torej, kakor veš, — se obrne Gordonski h kapitanu.

Kapitan pozvoni.

V kabino vstopita dva mornarja. Bila sta divja in neolikana moža.

—Zvežita ta dva kaznjenca, — jima ukaže kapitan, — in odvedita ju k ostalim.

V par minutah sta bila knez Poniatovski in Natalija zvezana in odpeljali so ju iz kabine.

Feliks in Natalija sta se hotela posloviti od svojega rešitelja, toda Gordonski ju hladno pogleda ter reče:

—Ne, ne prosita! Za vaju ni milosti!

Če tudi je Poniatovski vedel, da je to pretvarjanje pred temi ljudmi, vendar mu je bilo žal, da se mu ni mogel zahvaliti za rešitev.

Toda najtežja bol ga je šele sedaj doletela.

Ločili so ga od Natalije.

Njega so dali med zdrave kaznjence, a Natalijo med bolne. To ni bilo za njo nikakor bolje. Razlika je bila samo v tem, da je bil prostor, v katerem so ležali bolniki, še mnogo bolj umazan in oduren.

Prostor, v katerega so pripeljali Natalijo, ni bil večji kakor navadna soba.

Tukaj je ležalo polno ljudi, mož, žen in otrok na tleh. Obupno so vzdihovali in preklinjali svojo usodo ter se pritoževali nad bolečinami.

Natalija je bila tako srečna, da je našla svobodno mesto v nekem kotu, kamor se je vsedla. Kmalu je zaspala ter se zbudila šele, ko ji je neki mornar ponudil v zamazani posodi vode, kruha in suhe ribe.

Tedaj je tudi opazila, da se nahaja ladja že na potu.

Prostor, v katerem se je nahajala je moral biti precej globoko pod morsko gladino, ker je neprenehoma slišala šum vode. Ko je pogledala skozi majhno okence, je ugledala jato velikih rib okrog njega.

—Ko bi znala tako plavati kakor te ribe, — pomisli Natalija, — kako bi bila srečna. Rešila bi se teh surovih in krutih ljudi!

Oh, kako je Natalija hrepenela da se reši tega zapora.

Dan za dnem ji je bilo neznosnejše. Strašna vročina je vladala v tem malem prostoru, napolnjenim z ljudmi do zadnjega kotička. Med potjo je umrlo nekaj ljudi, a njihovih trupel niso odstranili.

Vsak kaznjenec je smel iti samo za pol ure dnevno na palubo.

Tedaj je vedno videla kneza Feliksa, ki jo je tolažil.

Bilo je nekega večera, ko so zopet odnesli Natalijo na krov, da se malo popravi. Vladala je strašna vročina. Volga je tekla počasi in leno, kot da je tudi ona zvezana z železnimi okovi.

Kapitan je stal s krmarjem in opazoval nebo.

Natalija je slišala, ko je govoril:

—Ako se ne motim, bo nevihta!

—Krmar prikima. On odgovori, da jo že nekaj dni čuti v kosteh. Nevihta bo gotovo prišla to noč.

—Nevihta na Volgi je hujša od nevihte na morju, — odvrne kapitan.

Komaj je izgovoril te besede, se zasliši v zraku čudno žvižganje in šum. Približeval se je nizek ogromen črn oblak.

Začelo je grmeti in se bliskati. Voda se je vzburkala ogromni valovi so se vzdigovali. Takoj je bila vsa okolica spremenjena.

Strašen vihar je spremenil do sedaj mirno Volgo v besno morje.

Kapitan je dajal svoje ukaze, predvsem naj odvedejo na palubi ostale kaznjence nazaj v njihove prostore.

Nato začne strašen boj s podivjanim elementom.

Toda kmalu je videl kapitan, da je vse zaman, in da je ladja, ob enem z vsemi ljudmi na njej, izgubljena.

Krmilo se prelomi. Divje preklinjajoč in kričaje je letala brezglava posadka na krovu, ne poslušajoč kapitanovih zapovedi.

Bilo je, kakor da bi se Volga spremenila v vrelo vodo.

Ogromni valovi so udarjali ob ladjo.

Iz prostora pod krovom se začuje strahovit krik in vzdihovanje. Voda je vdrla v njega in kaznjenci, zvezani s težkimi verigami, so poskušali dospeti na palubo, — posadka se je zbrala okrog kapitana.

—Ladja se potaplja! — so kričali. — Rešiti se hočemo. Toda čolnov nimamo dovolj. Kaznjenci nimajo prostora v njih. Če bomo čakali, da pridejo kaznjenci na krov, bo nastal boj za čolne. A kaznjencev je več nego nas. Ni dvoma, da bomo premagani!

Kapitan je trenutek razmišljal.

—Spustite čolne! — zapove nato.

(Dalje prihodnjič)

—o—

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

WOLFF HEATING CO.

Telefon: GLenville 9218

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS
največji clevelandski razpečevalci
Vroč zrak, para, gretje z vročo vodo in ventilacijski sistem inštaliran.
F.H.A. odplačila—3 leta za plačati
Nobenega plačila takoj.
Proračun zastonj. — Sprejemamo naročila izven mesta.
Popravila in razni deli znižani v ceni.
Vprašajte za našega slov. zastopnika.

715 EAST 103rd STREET CLEVELAND, OHIO

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena in stane samo: $ 2.00
Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. – Cleveland, O.

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE CO.

naznanja najsenzacijonelnejšo razprodajo

VSE MORA ITI — NIČ PRIDRŽANEGA

GREMO IZ TRGOVINE

NAŠA IZGUBA JE VAŠ DOBIČEK — VSE BLAGO RAZPRODANO DO GOLEGA ZIDU

PRIHRANITE 50% IN VEČ

Odplačila
Čeprav bodo take cene, da bi se moralo prodajati za gotovino, se lahko dobi na odplačila z malimi stroški.

HITITE! HITITE! HITITE!
Kakor smo znižali cene, bo blago hitro pobrano. Pridite zgodaj, da boste lahko izbirali.

$75,000 zaloga pohištva preprog

SVETILJK, PEČI, RADIJEV, LEDENIC, POSTELJ, ŽIMNIC, SPRINGOV

SE BO ŽRTVOVALO ZA TAKOJŠNO PRODAJO

TA SENZACIJONELNA RAZPRODAJA SE PRIČNE
V ČETRTEK OB 9. ZJUTRAJ

PROSTOR NAM NE DOPUŠČA, DA BI NAVEDLI STOTINE RAZNIH PREDMETOV, *toda*

tekom te razprodaje boste lahko kupili pohištvo za spalnico, parlor ali jedilno sobo s prihrankom 50% in več. Pozabljeno je koliko nas blago stane, prejšne prodajne cene se prezirajo v tem znižanju cen. Toda, hiteti morate!

Odprto dnevno od 9 zjutraj do 9 zvečer

NAZNANILO
$18.50 visoke svetilke z svilenimi senčniki, jako specialno—
$7.69

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE CO.
15428 Waterloo Rd.

Odprto zvečer do 9

Odprto zvečer do 9

NAZNANILO IN ZAHVALA

V bridki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o veliki izgubi preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga

Matevž Zakrajšek

PO DOMAČE PAKIŠ

ki je po šestmesečni bolezni in previden s svetimi zakramenti v bolnišnici izdihnil svojo blago dušo dne 4. junija 1938 v starosti 52 let. Doma je bil iz Nove vasi pri Blokah. K večnemu počitku smo ga položili dne 8. junija 1938 po opravljeni zadušnici v cerkvi sv. Vida in na Calvary pokopališče.

Tem potom se želimo iskreno zahvaliti Rev. Max Sodji za podeljene svete zakramente in za spremstvo iz Frank Zakrajšek pogrebne kapele v cerkev in na pokopališče in za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Prisrčna hvala vsem, ki ste ga obiskovali v bolezni in mi bili v tolažbo in pomoč na en način ali drugi ob času prevelike žalosti, kakor tudi lepa hvala vsem, ki ste ga prišli pokropit, vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter se udeležili pogreba.

Iskrena hvala vsem, ki so podarili krasne vence v blag spomin pokojnemu in sicer: družina Anton Znidaršič, družina Meznarich, družina Anton Cvetko, Mr. in Mrs. Bartol, družina Jerry Mohar, družina Mišič, Norwood Rd., Mr. in Mrs. Charles Zadnik in družina, Mr. in Mrs. Frank Zadnik, Mr. in Mrs. Charles Zadnik in Mr. in Mrs. John Fengo, društvo Napredni Slovenci št. 5 SDZ. in lepa hvala za krasen skupni venec sosedom iz Jalovcovega jarda.

Prisrčno se zahvaljujem sledečim za darove za svete maše: družina Anton Znidaršič, Mr. in Mrs. Anton Kocjančič, Mr. in Mrs. Frank Pifolt, družina Mike Jalovec, Mr. in Mrs. J. Ogrinc, družina Frank Klaus, Mary Sankovich, družina Frank Klaus, Mrs. Jennie Kerch, družina Cvetko, družina Jos. Somrak, družina Kromar, E. 64 St., Mrs. Luzar.

Prav lepa hvala tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Lepa hvala članom društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ. za udeležbo pri pogrebu in nosilcem krste, ki so ga spremili in peljali k večnemu počitku.

Iskrena hvala pogrebnemu zavodu Frank Zakrajšek za izvrstno vodstvo pogreba in za vso prijazno postrežbo.

Tebi, preljubljeni in nikdar pozabljeni soprog, pa v globoki žalosti želim, da počivaš mirno v zasluženem počitku. Večna luč naj Ti sveti in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Žalujoča

Agata Zakrajšek, soproga

Zapušča tukaj tudi žalujočo sestro Nežo Zadnik in bratranca John Znidaršič in Anton Znidaršič v stari domovini pa sestre Mary Cvetko in Jera Zakrajšek

Cleveland, Ohio, 5. oktobra 1938.

LOUIS OBLAK
TROOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

VLOGE v tej posojilnici zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation,, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670